

Proposta de resolució 2

Abordar l'emergència climàtica per combatre la desigualtat social i els desequilibris territorials: Catalunya de trens, tarifa plana i energia renovable

Segons els informes científics, aquest any 2024 el món arribarà ja a un increment d'1,5°C de la temperatura mitjana del planeta en relació a la del període pre-industrial, abocats a superar els límits marcats per la COP de París. La Organización Meteorológica Mundial adverteix que la presència de CO2 a l'atmosfera s'ha incrementat més d'un 10% en els darrers 20 anys. El canvi climàtic ja no és una amenaça futura, està aquí i està empitjorant ràpidament.

Els efectes del canvi climàtic són especialment greus a la regió mediterrània i, per tant, a Catalunya i la península Ibèrica, on estem patint una ocurrencia creixent d'esdeveniments extrems: els períodes de sequera són més freqüents i de més llarga durada alhora que es produeixen inundacions catastròfiques.

Els problemes ocasionats pel canvi climàtic, la contaminació atmosfèrica, la sobreexplotació dels recursos naturals es troben en la base de les crisis econòmiques, socials i ambientals que afecten als habitants del planeta i al futur de la humanitat i tenen molt a veure amb el creixement de les desigualtats, no sols econòmiques sinó també en l'alimentació i la salut. Tant la població vulnerable dels dits “països desenvolupats” com la que viu en països en situacions de pobresa econòmica, habitacional i sanitària són les que pateixen més els efectes del canvi climàtic, tant en termes d'afectació en les seves persones i béns per les catàstrofes naturals de tota mena, com per les creixents desigualtats que resulten de la menor disposició de recursos públics per mitigar-ne les causes i atenuar-ne els efectes.

Pel que fa al nostre país, constatem que mentre Europa ja voreja el 45% de producció elèctrica amb energies renovables i Espanya ja supera el 50%, Catalunya malda per arribar al 18% i segueix sense afavorir el desplegament de renovables arreu del país. Mentre encara estem en situació de sequera, Catalunya segueix perdent el 35% de la seva aigua per ineficiències a la xarxa, i mentre el 80% dels catalans es mostra favorable a aplicar restriccions d'aigua al turisme i a altres indústries de consum intensiu, el nou govern de la Generalitat segueix paralitzat i no dona mostres efectives d'apostar per la transformació urbana i l'impuls d'una nova cultura de la mobilitat, seguint l'exemple del model Barcelona impulsat pel govern municipal durant l'etapa de l'Alcaldia d'Ada Colau.

Els Comuns hem adoptat com a eix rector de les nostres polítiques un programa integral i contundent de lluita contra la crisi climàtica, tant per reduir-ne el seu l'avenç, com per mitigar-ne els efectes socials, econòmics i en la salut, com a part integrant de la lluita per una Catalunya justa, solidària i sostenible.

El nostre compromís és actuar en tots els àmbits institucionals i socials en els quals estem presents per assolir els següents objectius:

1. Descarbonitzar l'economia de forma equitativa.

Impulsar aquelles mesures d'estalvi, d'eficiència, de transformació i innovació per fer possible la reducció de les emissions netes de gasos d'efecte hivernacle almenys un 55% per al 2030 i un 65 % per l'any 2040 i assolir així els objectius de neutralitat climàtica en tots els àmbits: indústria, agricultura, ramaderia, serveis, mobilitat, societat de la informació, edificacions o infraestructures. Els costos d'aquestes mesures s'han de redistribuir de forma justa, amb ajudes i compensacions a aquells sectors econòmics i socials més desfavorits o per aquells als que l'adopció de les mesures els siguin més costosos.

2. Una Catalunya de trens amb un tarifa plana assequible a nivell català i estatal que inclogui tots els serveis de transport públic. Proposem la integració tarifària i multimodal de tot el país, amb tarifes assequibles i que tinguin en compte els desequilibris territorials. Desplegar un sistema de transport públic amb la suficient

cobertura territorial i qualitat de servei, que permeti reduir l'ús del transport privat, mitigar la congestió del trànsit i posar fre a la contaminació ambiental i a la generació de gasos d'efecte hivernacle. Incrementar el transport de mercaderies sobre rails, reduint el trànsit de vehicles pesants i els seus impactes.

3. Aprovar una moratòria en l'ampliació o construcció de noves infraestructures viàries d'alta capacitat fins que Catalunya compti amb la xarxa de trens mínima necessària. Això ha d'incloure, almenys, les inversions previstes al Pla de Rodalies 2020-2023, la connexió de les línies de Ferrocarrils de la Generalitat, la finalització de les línies 9 i 10 del metro, la connexió de la xarxa de tramvies i l'impuls del Corredor Ferroviari Mediterrani. Cal donar prioritat a la inversió en infraestructures i serveis de transport públic, especialment en la xarxa ferroviària: rodalies, regionals, trens-trams i tramvies urbans i promourem la mobilitat activa.

4. Assolir el 100% de producció elèctrica a Catalunya amb energies renovables abans del 2050 i arribar al 50% el 2030 per tal de fer la transició energètica efectiva i justa. Adoptar les mesures necessàries per a la implantació de les energies renovables –en les seves diverses modalitats– de forma ordenada i equilibrada, amb respecte als valors ambientals dels territoris i garantir la participació social tant en la producció com en el consum, tot facilitant la implantació de les comunitats energètiques en tots els àmbits urbans i rurals. Alhora, cal posar en valor els millors resultats de

l'economia circular, en termes de reducció de la factura energètica, de major estalvi i eficiència i també de generació de llocs de treball, retorn al territori i facilitació del desenvolupament local.

5. Facilitar mecanismes de prevenció i resolució en conflictes ecosocials. La transició ecològica està ja generant conflictes territorials i comunitaris que cal prevenir a través d'accions de comunicació i estimulació del diàleg i la participació ciutadana, facilitar espais de debat i mediació i cercar a través dels mecanismes democràtics pertinents la llicència social, més enllà de les tècniques, administratives i legals que legitiï cada infraestructura, instal·lació i acció transformadora.

6. Reequilibrar i ordenar el conjunt del territori amb criteris de proximitat. Una nova planificació territorial, sectorial i de comunicacions de tota mena per fer possible la redistribució de la població i de les activitats econòmiques sobre el conjunt del territori. Potenciar la xarxa de ciutats mitjanes i els eixos interiors ja existents, a fi d'aproximar els centres de producció i de consum als de generació dels recursos de tota mena. Contenir i traslladar progressivament les activitats i assentaments vulnerables a la inundació i prevenir els efectes negatius de les sequeres periòdiques.

7. Ens oposem a aquells macroprojectes urbanístics o d'infraestructures –com l'ampliació de l'aeroport del Prat de Llobregat– o de nous complexos turístics –com el Hard Rock–, o els transvasaments entre conques

fluvials, ja que són incompatibles amb els objectius de la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i de preservació del medi ambient.

8. Nou urbanisme, nova urbanització i nova edificació.

Planificar i aplicar les mesures de canvi, d'innovació i adaptació necessàries per un ús més racional dels recursos energètics i hídrics en els diversos àmbits territorials i urbans, amb mesures efectives d'estalvi i l'eficiència amb nous models d'edificació preparats per a la generació, estalvi i reaprofitament d'energia i d'aigua, Creació de refugis climàtics, aprofitament de les aigües d'escorrentia, etc.

9. Una nova economia de l'aigua i l'energia. Planificar i gestionar la generació de cabals suplementaris d'aigua amb la dessalinització i la reutilització d'aigües regenerades. Aquests nous recursos no s'han d'utilitzar per incrementar els actuals models insostenibles de consum d'aigua en els àmbits urbans, en la indústria i en els serveis turístics o de lleure, sinó que han de servir per garantir la preservació dels cabals ecològics dels rius i la recuperació dels sistemes aquàtics. Alhora que les instal·lacions per obtenir aquests "recursos suplementaris" han d'anar associades a la generació i autoconsum d'energies renovables, amb l'objectiu de reduir el seu balanç energètic, tant amb instal·lacions en les mateixes infraestructures com amb la valorització energètica dels seus subproductes com els fangs, la generació hidràulica d'electricitat, etc.

10. Una agricultura i ramaderia sostenibles, adaptades al canvi climàtic i que tinguin en compte les necessitats/disponibilitat de recursos hídrics i les externalitats ambientals. Donem recolzament a la progressiva transformació agrària i de la ramaderia del país per adaptar-se i anticipar-se als efectes del canvi climàtic i contribuir-ne a la mitigació, amb actuacions com l'extensió de l'agricultura regenerativa i els conreus de proximitat i adaptats al canvi climàtic; reduir la utilització de productes químics que contaminen l'aigua i empobreixen la terra. Revisar els plans de regadius per optimitzar la utilització dels recursos hídrics. Posar límits a les macro-granges i reduir-les progressivament, alhora que es potencia la ramaderia extensiva i les granges amb capacitat per tractar les seves dejeccions, evitar la contaminació dels aqüífers i generar energia. Promoure la protecció i extensió del mosaic agroforestal tradicional com a sistema més eficient d'adaptació al canvi climàtic i prevenció d'incendis. La pagesia i els nuclis rurals han de rebre compensacions justes pels serveis ecosistèmics que presten al conjunt de la societat, tant en termes ambientals i de preservació de la biodiversitat com de generació d'energies renovables.

11. Estem al costat dels municipis i ciutats que estan liderant la transició ecològica a Catalunya. Ara reclamem també que el Govern de la Generalitat es desmarqui del retardisme, sigui conseqüent amb els objectius de lluita contra el canvi climàtic davant

el Parlament i empri el seu potencial impulsor i transformador i per aplicar en els propers pressupostos els recursos necessaris per accelerar i prioritzar el compliment dels compromisos climàtics.